

Smernice nadaljnjega napredka

Resolucija Zvezne ljudske skupščine o industrijskem razvoju

Zvezna ljudska skupščina je na svojem letošnjem junijskem zasedanju razpravljala o predloženem elaboratu o naši industriji v minulem razdobju in o njenem nadaljnjem razvoju ter je na tej osnovi sprejela resolucijo o perspektivnem razvoju industrije.

Dosedanji rezultati

Zvezna ljudska skupščina v svoji resoluciji najprej ugotavlja, da industrija v predvojnem času ni bila razvita, naravna bogastva države pa so izkoriščali neracionalno. Delež industrije pri nacionalnem dohodku je znašal le 26 odstotkov. Strojna in elektroindustrija sta bili v tistem času šele v začetku. Prek tujega kapitala in drugih oblik odvisnosti od inozemstva je profit stalno odtekal iz države, kar je zmanjševalo našo akumulacijo. Sorazmerno pomembnejše zmogljivosti so bile le v proizvodnji za osebno potrošnjo.

Z velikimi investicijami in krepkimi naporji naših delovnih ljudi smo obnovili prejšnjo industrijo, katere zmogljivosti so bile med vojno v znatni meri zmanjšane, in zgradili novo industrijo, ki je v minulem povojnem razdobju realizirala pomembne rezultate. Obseg industrijske proizvodnje je bil v l. 1956 več kakor dvakrat in pol večji kakor v l. 1939, a nad trikrat večji kakor v l. 1946. Prav tako se je povečal delež industrijske proizvodnje v nacionalnem dohodku na 45,6 odstotka.

V primerjavi s predvojnimi obsegom proizvodnje se je močno povečala posebno proizvodnja električne energije, izkoriščanje in predelava nafte, metalurgija, industrija kovin in nekovin, ladjedelništvo, električna industrija in kemična industrija. Hkrati smo znatno povečali tudi izbiro na mnogih področjih industrijske proizvodnje, osvojili pa smo tudi proizvodnjo cele vrste novih izdelkov, ki jih pred vojno sploh niso izdelovali v naši državi.

Ker smo v minulem razdobju investirali znatna investicijska sredstva v bazično industrijo, se hkrati ni mogla v večji meri razviti tudi proizvodnja surovin in reprodukcijskega materiala, kar bi omogočilo boljše izkoriščanje razpoložljivih predelovalnih zmogljivosti. Zato je predelovalna industrija realizirala manjša povečanja v primerjavi s predvojnimi razdobji, in to posebno v proizvodih za široko potrošnjo.

Resolucija ugotavlja, da karakterizira minulo razdobje uvedba in razvoj decentralizacije upravljanja v smislu čedalje močnejše krepitve delavskega samoupravljanja in združevanja gospodarskih organizacij v gospodarske skupnosti, strokovna združenja in zbornice.

Razen navedenih uspehov pa je v razvoju naše industrije prišlo hkrati do določenih disproporcij, in to tako znotraj posameznih industrijskih vej kakor tudi znotraj vse industrije. Te neskladnosti so skupaj z raznimi drugimi objektivnimi in subjektivnimi slabostmi otežkočale hitrejši razvoj industrije. Zaostajanje energije za razvojem drugega gospodarstva kakor tudi zaostajanje razvoja surovinske baze sta najizrazitejša disproporcija, ki sta vplivala na industrijski razvoj, posebno pa na predelovalno industrijo. Pomanjka-

Todor VUJASINOVIĆ

nje strokovnih kadrov in nepopolnoma rešeni problemi našega gospodarskega sistema so razen drugega vplivali tudi na počasen porast delovne storilnosti, na slabšo izkoriščanje obstoječih zmogljivosti, otežkočali so širše izvajanje kooperacije, povzročali velike proizvodne stroške itd.

Zvezna ljudska skupščina je mnenja, da nudijo rezerve v zmogljivostih, pravilna politika investiranja in dosežena stopnja razvoja naše industrije nadaljnje možnosti njenega porasta in zato v svoji resoluciji sklepa, da je treba v prihodnjem razdobju investicije usmeriti pretežno v tiste industrijske veje, ki bodo omogočile krepitev izvoza ali zmanjšanje uvoza, ki bodo zagotovile širok asortimaj predmetov za osebno potrošnjo in nadaljnji razvoj kmetijstva, gradbeništva in prometa.

Povečanje proizvodnje

V zvezi s tem sklepa zvezna ljudska skupščina, da je temeljna naloga perspektivnega razvoja naše industrije v prihodnjem razdobju v tem, da čim prej odpravimo omenjene disproporcije, in to predvsem z boljšim izkoriščanjem obstoječih zmogljivosti, nadalje z gospodarsko opravičenimi rekonstrukcijami in končno z novimi investicijami. Da bi dosegli čim večjo učinkovitost v proizvodnji z modernizacijo proizvodnih sredstev, z uvajanjem sodobnejših tehnoloških procesov, z racionalnejšim izkoriščanjem surovin in z izboljševanjem kakovosti proizvodov, je vsekakor potrebno razširiti materialno bazo industrijskih podjetij. Velike in najbolj neposredne učinke bi dali skladi, s katerimi bi lahko podjetja razpolagala popolnoma svobodno. Z investicijami iz teh skladov bi mogla industrija v največji meri obnavljati in zamenjavati zmogljivosti na višji tehnični ravni, odpraviti ozka grla v proizvodnji, se modernizirati z uvajanjem mehanizacije in avtomatizacije zaradi povečanja delovne storilnosti, boljše izkoriščanja surovin in energije, s čimer bi se hitreje in popolneje prilagojevala zahtevam tržišča.

Problem kadrov je posebej poudarjen tudi v tej resoluciji zvezne ljudske skupščine. Pomanjkanje strokovnih kadrov, posebno pa inženirsko tehničnih in komercialnih je ena izmed velikih ovir za nadaljnji razvoj. V nekaterih industrijskih vejah bi lahko pomanjkanje strokovnih kadrov preprečilo tudi izvršitev nalog, ki so določene s perspektivnim planom. Zato bi se morali takoj lotiti reševanja tega problema. Natančne analize potreb po kadrih, zatem zgraditev ustreznih šol in sistematično izkoriščanje drugih oblik strokovnega usposabljanja sodobnih kadrov bi pripomoglo, da bomo postopno odpravili pomanjkljivosti v zvezi s kadri.

V dosedanjem industrijskem razvoju so dale vidne rezultate tudi višje forme združevanja v obliki zbornic, strokovnih združenj in raznih skupnosti. Dosežena stopnja industrijskega razvoja zahteva, da se še bolj okrepijo te oblike združevanja, a da se razen tega poiščejo še druge oblike združevanja podjetij na gospodarski osnovi.

V resoluciji nadalje ugotavljajo, da se računa za prihodnje razdobje s povečanjem industrijske proizvodnje za 10 do 12 odstotkov na leto, kolikor je znašal povprečni letni porast v zadnjih petih letih.

Naravna bogastva naše države, dozdaj pridobljene izkušnje in nadaljnje izpopolnjevanje našega gospodarskega sistema lahko to zagotovijo z določenimi investicijami. Nove investicije, in to tako v večje rekonstrukcije kakor v nove zmogljivosti je treba vsekakor postaviti bolj ostro in izpopolniti sistem njihovega usmerjanja.

V kaj bomo investirali

V zvezi s tem bomo te investicije predvsem usmerili v nadaljnjo graditev in razširitev energetske osnove, in to ne samo za potrebe industrije, temveč tudi za potrebe drugih gospodarskih področij. Pri tem ne bomo šli samo na dovršitev začetih in na zgraditev novih hidrocentral, temveč tudi na dopolnilno graditev termoelektrarn na osnovi odpadnega premoga, a tudi na zgraditev ustreznih prenosnih in razdelilnih omrežij. Investicije pri premogu bomo usmerili v nanažališča, ki so ugodno nameščena v razmerju do potrošnih centrov, prav tako pa tudi v naprave za oplemenitenje premoga. Pri nafti bi morali razen investicij zaradi povečanja zmogljivosti z ustreznimi investicijami omogočiti večjo potrošnjo zemeljskih in odpadnih plinov kot goriva in kot surovine za kemično industrijo.

Po resoluciji je treba prihodnje investicije usmeriti nadalje v razvoj zmogljivosti za proizvodnjo reprodukcijskega materiala, in to tako tistih materialov, ki smo jih uporabljali doslej, kakor tudi novih vrst. Take investicije naj omogočijo zmanjšanje pomanjkanja jeklenih izdelkov, nadalje povečanje proizvodnje barvastih kovin, in to posebno bakra in aluminija, napredek proizvodnje nekovin na osnovi domačih surovin. Z novimi investicijami bomo dosegli tudi večjo proizvodnjo umetnih gnojil, sredstev za varstvo rastlin, furnirja, panelnih plošč, lesenita in plošč iz iveri, celuloze in kemične celuloze zaradi povečanja proizvodnje papirja in lepenke. Že sedaj pa je mogoče začeti z delnimi investicijami v proizvodnjo nekaterih primarnih izdelkov na osnovi destilacije premoga, naftinih derivatov in karbida.

Pri zmogljivostih za proizvodnjo opreme so investicije potrebne za odpravo ozkih grl in za kompletiranje strojnega parka zaradi razširitve asortimaja in uvajanja sodobnejših konstrukcij opreme. V proizvodnji opreme moramo razvijati zmogljivosti za proizvodnjo kmetijskih strojev, strojev in naprav za mehanizacijo gradbeništva in proizvodnjo prometnih sredstev. V elektroindustriji je treba pospeševati proizvodnjo delov za uporabljanje elektronske tehnike, posebno pa za avtomatizacijo in izboljšanje kakovosti izdelkov.

Predelovalni industriji je mogoče z investicijami v obstoječe zmogljivosti pomagati, da bo znatno povečala proizvodnjo predmetov za široko potrošnjo in da bo stalno izboljševala kakovost svojih izdelkov.

V resoluciji je na koncu ugotovljeno, da bodo vsi predlagani in določeni ukrepi kakor tudi bolj ostro usmerjanje investicij omogočili pravičen perspektivni razvoj industrije, s tem samim pa bomo zagotovili izvajanje gospodarske politike in znatnejše povečanje standarda delovnih ljudi.